

УДК 342.1

С.В. НЕСИНОВА,

*кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри права
Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля*

СУЧАСНІ АКсіОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРАВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

У статті розглянуто окремі питання впливу глобалізації на правові інститути національної держави. Досліджено напрями розвитку права України і закономірності розвитку нашої держави в умовах глобалізації.

Ключові слова: держава, право, глобалізація, трансформація права, національна правова система.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку українського суспільства характеризується глибокими системними змінами, що охоплюють усі сфери соціального життя, зокрема й правову. Під впливом глобалізаційних процесів відбувається трансформація існуючих правових і державних явищ, поява нових, а тому виникає потреба у їх дослідженні, переосмисленні понять і конструкцій, які не відповідають сучасним реаліям, а також у створенні нового понятійно-категоріального апарату. Зазначений етап обумовлений трансформаційним періодом розвитку суспільства та ускладненням суспільних відносин, що вимагає не лише вдосконалення самих нормативно-правових актів, а й активізації наукових досліджень проблем формування права, правотворення, інституту реалізації права тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика розвитку права в умовах глобалізації була предметом дослідження таких вітчизняних та зарубіжних вчених, як В. Богатирьов, М. Марченко, Н. Оніщенко, Н. Пархоменко, О. Скакун, О. Тихомиров, Ю. Тихомиров, Ю. Шемшученко, О. Ющик та інші, проте однозначного розуміння процесу глобалізації та його впливу на розвиток державно-правових інституцій сформульовано та обґрунтовано не було.

Тому **метою** цієї статті є узагальнення ключових закономірностей впливу глобалізації на розвиток права і суспільства в сучасних умовах, аналіз глобальних проблем під час сталого розвитку глобальної соціальної системи.

Виклад основного матеріалу. Аксіологія права (від грец. – цінність і – слово, вчення) – система теоретичних понять, висновків, концепцій щодо цінності права. Цінність права – це його позитивна значущість (роль) у задоволенні потреб учасників суспільного життя: кожної людини, соціальних спільнот та об'єднань, і суспільства в цілому. Цінність загальносоціального права (воно виникає й існує незалежно від держави, зокрема права людини, права нації), полягає у його здатності задовольняти потреби суб'єктів суспільного життя. Цінність спеціально-соціального (юридичного) права, що є волевиявленням держави, обов'язковим для виконання, виражається у його здатності сприяти реалізації загальносоціального права за допомогою спеціальних механізмів і процедур.

Загальносоціальна цінність юридичного права характеризується передусім значенням для розвитку (прогресу) суспільства тих відносин, які закріплюються та захищаються відповідною правовою системою. Особистісна цінність юридичного права визначається, зрештою, мірою (змістом та обсягом) тих реальних можливостей (свобод), які воно надає людині за певних історичних умов. Тому сучасний розвиток українського суспільства, державно-правових інституцій має обов'язково включати формування шановливого ставлення до права як високої, життєво необхідної цінності, надбання загальнолюдської культури і цивілізації.

Глобалізація (від англ. global – світовий, всесвітній) – загальноцивілізаційний процес, який справляє величезний вплив на політичні та інші сфери людського буття. Вищезазначений термін у 60-х роках ХХ ст. запровадили в науку відомі теоретики Римського клубу Е. Ласло, Д. Медоуз, М. Мисарович, А. Леччет та ін. [1].

На думку М. М. Марченка, глобалізація як універсальне явище впливає на право у таких напрямках: впливає на зміну сутності права як феномену, що все більше проявляється як регулятор суспільних відносин не лише на національному, але і на наднаціональному, глобальному рівні – на рівні відносин транснаціональних корпорацій, міжнародних банків, міждержавних об'єднань тощо; впливає на зміст права, його інституційну та функціональну роль, а також на цілі та завдання, що стоять перед ним, на його призначення; впливає на джерела (форми) права; впливає на процес правотворчості, правозастосування та правохорони [2, с. 265–276].

В юридичній літературі обґрунтовується неоднозначне ставлення до явища глобалізації. Зокрема наголошується як на суто негативних характеристиках глобалізаційного розвитку, що спричинили появу досить потужного антиглобалістського руху, так і акцентується увага вчених на позитивних характеристиках глобалізації, що надасть змогу спростити й активізувати транснаціональне співробітництво. Проте таке полярне ставлення та оцінка глобалізаційних проявів розвитку суспільства є досить передчасними і на сьогодні потребують поміркованого ставлення до цього питання. Насамперед вченим-правознавцям слід відповісти на питання, який вплив спричиняє глобалізація на державу та право. Відповідно до отриманих відповідей, в подальшому слід зосереджувати увагу на питаннях оптимізації функціонування держави та права в умовах посилення глобалізації.

Процес впливу глобалізації на право в найбільш широкому, загальнотеоретичному та методологічному плані характеризується такими особливостями, як: різнобічність та системність її впливу на право, що зумовлено самою природою глобалізації як системної інтеграції ідей, принципів, зв'язків та відносин [3, с. 29]; фундаментальність і радикальність впливу глобалізації на право та на процес розвитку його теорії, що зумовлює необхідність вироблення плюралістичного підходу до процесу пізнання сучасного права та розробки його теорії [4]; розширення шляхів та форм взаємодії глобалізації та права, результатом чого є інтернаціоналізація права, що виступає у вигляді його рецепції, гармонізації та уніфікації [5, с. 20]; вплив на міжнародне право, а саме на його джерела, зміст і механізм дії [6, с. 173]; механізм створення так званого метаправа, що сприймається як закономірний, завершальний цикл правового розвитку, як остаточна фаза еволюції права, що розкриває природу і масштаби права [7, с. 30].

Вченими справедливо зазначається те, що глобалізація спричиняє ґрунтовний вплив на трансформацію, зміну та модернізацію державно-правових інститутів, норм та відносин на світовому, макрорегіональному та внутрішньодержавному рівнях, стимулює, прискорює та оновлює процеси універсалізації в галузі права [8, с. 38].

Однак слід наголосити, що процес глобалізації є об'єктивним та невідворотним. Тому незалежно від нашого бажання або небажання особливістю розвитку державно-правової сфери життя суспільства є:

- по-перше, посилення інтеграційних процесів розвитку держави і права;
- по-друге, посилення взаємозв'язку між державою і правом як засобами управлінського та регламентаційного впливу на суспільство;
- по-третє, посилення ролі та значення різноманітних соціальних факторів, які впливають на розвиток держави та права.

Процес глобалізації сприяє взаємозв'язку всіх країн і етнонаціональних спільнот, «спресовує» світ у єдине ціле, впливає на континенти і цивілізації [9, с. 45].

Взаємодія сучасних правових систем знаходить прояв у найрізноманітніших формах. До того ж відбувається процес взаємопроникнення правових систем у результаті того, що в сучасному світі посилюються інтеграційні та глобалізаційні процеси у багатьох сферах державного та суспільного життя, включаючи й правову сферу. Взаємодія та зближення національних правових систем в умовах глобалізації – це спільний курс на визначення загальних напрямів узгодженого правового розвитку з урахуванням сучасних трансформаційних процесів.

Як зазначає Р. Зварич [1], основні шляхи і перспективи подальшого розвитку держави виявляються в трьох різновидах теорії глобалізації:

– мондіалізм (І. Кант, О. Богданов та ін.) передбачає злиття усіх держав та народів у єдине планетарне утворення із встановленням Світового уряду, знищенням расових, релігійних, етнічних, національних та культурних кордонів;

– «золотий мільярд» (Ж. Аталі, Г. Кісінджер та ін.) – сучасна європоцентристська версія концепції «богообраного народу», згідно з якою забезпечення існування на планеті може бути гарантованим лише для мільярда людей з найбільш розвинених країн, у той час як усім іншим країнам пропонується бути сировинним додатком та постачальником дешевої робочої сили для обслуговування інтересів транснаціональних компаній. Згідно з цією теорією планета може загинути від екологічних перевантажень. Наслідком реалізації такої теорії стає світова диференціація на країни постіндустріального центру, індустріальної напівпериферії та аграрної периферії. Така світова диференціація сьогодні є тією глобалізацією, проти якої діє антиглобалістський рух;

– теорія конвергенції (Гелбрейт, Р. Арон, П. Сорокін, А. Сахаров та ін.), згідно з якою в умовах науково-технічної революції втрачається відмінність між капіталізмом та соціалізмом, відбувається «обмін» (конвергенція) між державами, кожна з яких запозичує краще. Унаслідок цього відбувається зближення держав за їх сутністю, формами діяльності, організацією тощо. Це має призвести до того, що через деякий час відмінності втрачатимуться і виникне «постіндустріальна держава» єдиного типу, яка буде державою «загального благоденства» [10, с. 118–119].

Процес глобалізації значною мірою визначає історичний розвиток у новому столітті. Глобалізація пов'язує всі сторони життя національних суспільств у єдиній світовій системі, відкриває людству величезні можливості розвитку. Вона покликана вирішити економічні, політичні, екологічні й культурні завдання певного регіону за допомогою залучення ресурсів світової спільноти. Водночас це не означає, що глобалізація як об'єктивний процес характеризується тільки позитивними рисами.

Глобалізація є продуктом людської цивілізації, певним етапом її розвитку, коли державні кордони окремих країн стали затісними для розвитку їх національних економік, а переплетіння економічних зв'язків між економічними суб'єктами різної національної приналежності призвело до утворення глобальних (світових) ринків і виявило високий ступінь взаємної політичної та економічної залежності багатьох країн. Саме глобалізація як надзвичайно комплексне багатогранне явище визначає обличчя сучасного світу. Держави і нації, корпорації та особи кожного дня користуються плодами глобалізації та змушені сплачувати за це відповідну ціну – виклики глобалізації стають дедалі гострішими, а на пошук адекватних рішень відводиться дедалі менше часу.

Сьогодні Україна, як і багато інших країн так званого «третього світу», стоїть перед нелегким вибором: прийняти виклики глобалізації і включитися у жорстку конкуренцію на світових ринках, чи заховатися на периферії глобалізаційних процесів, обмежити доступ іноземних товарів та капіталу на внутрішній ринок та будувати капіталізм «по-українськи» [11, с. 69].

Таким чином, глобалізація являє собою незворотний, історично унікальний об'єктивний процес, викликаний розвитком капіталізму, який передбачає інтенсифікацію виробничо-економічних, соціальних, політичних і культурних інтеракцій у всесвітньому масштабі. В кожній сфері життя суспільства глобалізація активізує цілий комплекс проблем:

– у виробничо-економічному вимірі – це лібералізація ринку і символізація фінансової сфери, а також необхідність захисту стратегічно важливих галузей від економічної неефективності;

– в соціальній сфері – це динаміка багатства і бідності, проблема нерівності, безробіття, неконтрольована міграція і «викачка мізків», демографічні, а також викликані техногенною діяльністю екологічні проблеми;

– в політичному вимірі – проблема прозорості державних кордонів, протистояння глобалізму і антиглобалізму, феномен міжнародного тероризму;

– в культурному вимірі – проблеми культурної, релігійної і національної ідентичності, проблема віртуалізації, уніфікація і такі її наслідки, як масовізація і соціокультурна шаблонізація.

Крім того, одним з найвпливовіших на трансформаційні процеси у праві фактором, безумовно, можна вважати ті зміни, які обумовлені роллю та місцем західних цінностей та міжнародного права взагалі, у сучасній правовій системі України. Можна багато говорити про наявність загальної універсальної правової культури, про загальнолюдські цінності, але не можна забувати, що вони – плід розвитку правових культур багатьох етнічних спільнот, які спільними зусиллями створюють загальнолюдську культуру в її різних змістовних вимірах. Європейські цінності, поспіхом нав'язані іншій культурі не тільки не сприяють об'єднанню різних культур, а навпаки, створюють умови, що дестабілізують суспільство.

На нашу думку, до проблем у правовій сфері, які викликані глобалізацією, можна віднести такі:

– надзвичайно складні умови процесів правотворення та державотворення (залежність від циклу «інтерес – політика – право»);

– трансформаційні процеси на фоні низької правової культури населення і, як наслідок, зниження рівня законності і правопорядку;

– невисока якість національної нормативно-правової бази;

– гармонізація розвитку законодавчої бази України із розвитком міжнародного права та законодавства іноземних держав;

– потреба сучасного наукового переосмислення державно-правових явищ та інститутів, визначення нових та модернізація існуючих функцій держави;

– поглиблене вивчення категорії «національна держава», синтез співвідношення національних і глобальних тенденцій розвитку сучасної державності;

– переосмислення понять і конструкцій, які не відповідають сучасним реаліям, створення нового поняттєво-категоріального апарату.

Загальною теорією та філософією права визнано, що правові норми не можуть відриватися від реальної дійсності, вони призначені передусім для обслуговування поточної суспільної практики [12, с. 19]. Кожне істотне правове явище, на думку В.Ф. Погорілко, при всіх своїх особливостях, певній ізольованості, локальності, унікальності завжди прямо чи опосередковано пов'язане з усім суспільством, його життям і діяльністю, тобто є, як правило, продуктом його діяльності чи розвитку і водночас – засобом впливу на нього [13, с. 23].

У сучасних умовах глобалізаційних процесів та трансформації цінностей правової системи розвиток уявлень про право і державу та їх місце у житті громадянського суспільства приводить до переосмислення засадничих положень, які лежать в основі права.

Стан правопорядку сьогодні у світі (і в Україні), зокрема поширеність зловживаннями законодавством і, як приклад, зловживання правами людини, свідчить про кризу сучасної юриспруденції. На загострення проблем сучасної юриспруденції вказували, в тому числі, Г. Форд, К. Ясперс, Е. Фромм, Ф. Хайек, Хосе Ортега-і-Гассет, Ф. Фукуяма, С. Капиця, П.А. Альбрехт, релігійні діячі та інші. Зокрема викликом для цивілізації сьогодні стала проблема співвідношення свободи й безпеки людини, від вирішення якої залежить концепція нового правопорядку в умовах глобалізації.

Однією з причин кризи юриспруденції є трансформація правової свідомості людей, наприклад, таке собі «правове свавілля», поширення правових ілюзій, що знаходить свій прояв у вигляді корупції та правового безкультур'я. З цією причиною нерозривно пов'язана інша причина – підвищення ролі юридичного позитивізму, який включає ігнорування законів природного права. Саме юридичний позитивізм і є сприятливим ґрунтом для руйнування правопорядку шляхом зловживання законодавством.

Тому останнім часом в юриспруденції теорія юридичного позитивізму серед юристів-науковців зазнає певної критики. Як зазначає професор О.М. Костенко, юридичний пози-

тивізм, як визнання джерелом права виключно волі й свідомості людей, стає панівним у суспільному житті тоді, коли життя людей внаслідок кризового стану суспільства не узгоджується із законами соціальної природи, зокрема при тоталітаризмі чи при криміналізмі. Юридичний позитивізм – симптом соціального регресу, а природно-правова ідеологія – єдиний засіб усунення цієї патології [15].

Ряд вчених та політиків серед теоретико-методологічних проблем розвитку держави та права в Україні говорять про занепад української національної ідеї, оскільки на сьогодні національна ідея себе вичерпала. А тому необхідно шукати нову ідею, яка консолідувала б український народ. З цього приводу варто погодитися з думкою професора В.В. Костицького, що національна ідея – це своєрідна національна мета, без якої народ перетворюється в аморфну масу людей, що мешкає на певній території. Саме національна ідея об'єднує і підносить народ, інтегрує і гармонізує інтереси нації, усіх її представників – політичних сил, етнічних груп та релігійних конфесій. У майбутньому національна ідея має стати не лише науковим поняттям, а й тим «соціальним цементом», який скріплює українське суспільство в єдиний національний організм, в політичну націю [14].

Узагальнюючи наявні теоретичні доробки вітчизняних дослідників, можна стверджувати, що підвищений інтерес до національної ідеї пояснюється необхідністю переосмислення її змісту і ролі в житті народу відповідно до нових історичних та політичних реалій, пов'язаних з особливостями сучасного етапу державного будівництва. В підтвердження цього можна зазначити виникнення нового наукового напрямку – етнодержавознавства, ключовим питанням якого є українська національна ідея. У цьому напрямі вагомий внесок зробив Ю. Римаренко (як власними працями, так і колективними фундаментальними дослідженнями під його керівництвом).

Більш того, в умовах так званих «економічних воєн» XXI ст. проблеми соборності, незалежності та суверенності продовжують залишатися достатньо актуальними. Національна ідея наповнюється новим змістом, в основі якого – економічний патріотизм як складова національної ідеї [16, с. 211].

Оскільки національна ідея – це певний суспільно-політичний ідеал нації, вона має бути найбільш досконалою моделлю національно-державного устрою, що найповніше відповідає її традиціям, устремлінням, культурно-психологічним установкам, забезпечуючи подальший розвиток України.

Варто зазначити, що в сучасних умовах українська національна ідея одночасно є програмою відродження нації і своєрідним проектом національно-державного будівництва, що знайшло своє юридичне оформлення в Преамбулі Конституції України: Верховна Рада України, «спираючись на багатовікову історію українського державотворення і на основі здійсненого українською нацією, усім Українським народом права на самовизначення» приймає цю Конституцію, а в статті 1 проголошує Україну суверенною і незалежною державою.

Отже, сучасні уявлення в українській юридичній науці про право та державу полягають у спробах творення самостійних нових теоретичних концепцій та перегляду або ж адаптації правових вчень мислителів попередніх віків. Як слушно зазначає В.В. Костицький [14], тут накреслилися три напрями розвитку творчої думки:

1) Один з напрямів – спроби утвердження неонормативізму, спроби реанімувати вчення Г. Кельзена. У цих ідеях основним вихідним началом є те, що існує верховенство не права, а закону, про посилення кримінальної відповідальності за ті чи інші правопорушення, зміцнення державного апарату і т. д.

Окремою гілкою виступає спроба ренесансу марксизму. Держава тут – апарат придушення і класового панування, а право – зняття юридичного закріплення класової волі. Доречно нагадати, що вивчення марксизму у багатьох зарубіжних вишах, вивчення «Капіталу» К. Маркса ще не означає переходу освіти та практики державного будівництва на марксистські рейки. Марксизм у поглядах на право залишається суб'єктивно-волюнтаристичним економізмом. Нагадаємо: ваше право є воля вашого класу, воля, зміст якої визначається економічними інтересами вашого класу, апелювали К. Маркс і Ф. Енгельс до буржуазії у «Маніфесті комуністичної партії» [14].

2) Другий напрям характеризується тим, що в ідеях групи вчених є спроба пошуку компромісу між божественним походженням держави і права Л.Й. Петражицького та «живим» правом Ерліха.

3) Третій напрям науково-теоретичних досліджень лежить у площині ідеї народного суверенітету Ж.Ж. Руссо та теорії природного права, яку ще з Древнього Риму у своїх працях розробляв Ульпіан.

Варто погодитися з думкою В. Костицького, що саме на стику другого і третього напрямів розвитку теорії права в українській сучасній науці і знаходиться центр перспективних досліджень, майбутніх уявлень про право і державу [14].

Однак при процесі трансформації можливість реалізації кінцевої мети, закріпленої у Конституції України (правової держави), не може бути зумовлена із самого початку. Причини відсутності телеологічної заданості полягають у тому, що «трансформація» є складнішим і менш вивченим процесом зміни державно-правового устрою, ніж реформування. На практиці вона не відповідає таким характеристикам, як: заданий характер розвитку, наявність мети, визначеність переходу, цілеспрямованість зміни певних соціальних інститутів, суворо відповідність законодавству. Таким чином, можна стверджувати, що категорія «трансформація» не відповідає статусу керованої моделі.

Сьогодні процес трансформації рухається відповідно до «правил гри» незавершеного процесу трансформації. Говорити про кінцеві результати процесу трансформації поки зарано, оскільки відводиться місце політичній модернізації. З'явилася перспектива змінити траєкторію розвитку трансформаційного процесу. Для цього, в першу чергу, інституційний простір повинен розвиватися не за політичними «правилами гри», а за нормами права. Саме тоді інституційно-правові, гуманітарно-правові та нормативно-правові компоненти правової держави знайдуть належний змісту.

Висновки. Перед вітчизняною наукою сьогодні постало непросте завдання – дати відповідь щодо місця, ролі та впливу України на розвиток національної та міжнародної сфери відносин у сучасних умовах. При цьому національна та міжнародна сфери мають розумітися як особливі сектори, в межах яких ми можемо говорити про правові, економічні, політичні, соціальні, культурні та інші аспекти розвитку національних та міжнародних відносин та місце і роль в них України. Зазначена проблематика має досить глобальний характер, проте відповідає, по-перше, сучасним умовам поглиблення глобалізаційних векторів розвитку суб'єктів політичної карти світу; по-друге, потребам коригування національної (внутрішньої) політики України в контексті адекватного реагування на світові тенденції глобального розвитку.

Однак в умовах процесу інтеграції України у світову епоху глобалізації, необхідно зазначити й основні аспекти, які перешкоджають його ефективному здійсненню: низький рівень технологічного розвитку; розшарування суспільства; відсутність чітко визначеної внутрішньої та зовнішньої політики держави; корупція в органах державної влади внаслідок її поєднання з інтересами власності та бізнесу. Тому основою входження України до світової глобалізаційної системи має бути чітко вироблена та впроваджена в життя за допомогою правових засобів стратегія розвитку національної держави з вимогою дотримання основних прав людини та збереження національно-культурних цінностей.

Список використаних джерел

1. Зварич Р. Національна держава в контексті глобалізації [Електронний ресурс] / Р. Зварич // Юридична Україна. – 2009. – № 2. – Режим доступу: <http://www.info-pressa.com/article-425.html>
2. Марченко М.Н. Государство и право в условиях глобализации / М.Н. Марченко. – М.: Проспект, 2011. – 399 с.
3. Куров С.В. Глобализация и образование – правовой аспект / С.В. Куров // Глобализационные процессы в сфере права: проблемы правового развития в России и СНГ. Материалы научно-практической конференции, 19–20 апреля 2001 г. – М., 2001. – С. 27–31.
4. Twining W. Globalisation and legal Theory / W. Twining. – L., 2000. – P. 13.
5. Правовая система России в условиях глобализации и региональной интеграции: теория и практика / отв. ред. С.В. Поленина. – М.: Формула права, 2006. – 558 с.

6. Лукашук И.И. Глобализация, государство, право, XXI век / И.И. Лукашук. – М.: Спарк, 2000. – 279 с.
7. Ударцев С.Ф. О некоторых тенденциях глобальной эволюции государства и права / С.Ф. Ударцев. – Караганда: Болашак-Баспа, 2004. – 52 с.
8. Нерсисянц В.С. Процессы универсализации права и государства в глобализирующемся мире / В.С. Нерсисянц // Государство и право. – 2005. – № 5. – С. 36–39.
9. Кудрядченко А.І. Геополітика / А.І. Кудряченко, Ф.М. Рудич, В.О. Храмов. – К.: МАУП, 2004. – 215 с.
10. Сухонос В.В. Теорія держави і права: навч. посіб. / В.В. Сухонос. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2005.
11. Єфименко А. Виклики глобалізації та цивілізаційний вибір України / А. Єфименко // Юридичний журнал. – 2006. – Вип. 5 (47). – 2006. – С. 68–69.
12. Авер'янов В.Б. Законодавство: проблеми ефективності / В.Б. Авер'янов, С.В. Бобровник, В.В. Головченко. – К.: Наук. думка, 1995. – 229 с.
13. Погорілко В.Ф. Основні фактори і закономірності становлення і та розвитку правової системи України / В.Ф. Погорілко // Правова система України: теорія і практика. – К.: Наук. думка, 1993.
14. Костицький В.В. Проблеми ренесансу в сучасній теорії права [Електронний ресурс] / В.В. Костицький // Малий і середній бізнес (право, держава, економіка). – 2009. – № 1–2. – Режим доступу: <http://www.kostytsky.com.ua/upload/doc/renes.pdf>
15. Костенко О.М. Світоглядні проблеми і тенденції сучасної політики і юриспруденції [Електронний ресурс] / О.М. Костенко // Web-кафедра права Сергея Оверчука. – Режим доступу: <http://kafedr.at.ua>
16. Тихомиров Ю.А. Публичное право / Ю.А. Тихомиров. – М.: Изд-во БЕК, 1995. – 485 с.

В статье рассмотрены отдельные вопросы влияния глобализации на правовые институты национального государства. Исследованы направления развития права Украины и закономерности развития нашего государства в условиях глобализации.

Ключевые слова: государство, право, глобализация, трансформация права, национальная правовая система.

The article deals with some issues of the impact of globalization on the legal institutions of the nation state. Directions of development of the law of Ukraine and laws of our country in the context of globalization.

Key words: state, law, globalization, the transformation law, national legal system.

Одержано 28.02.2015.